

HRVATSKI SABOR
*Odbor za zdravstvo
i socijalnu politiku*
Klasa: 021-08/22-10/39
Urbroj: 6521-10-2-03
Zagreb, 1. prosinca 2022.

***PREDSJEDNIKU
HRVATSKOGA SABORA***

Predmet: Prijedlog rezolucije o debljini

Na temelju članka 85. i članka 172. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Odbor za zdravstvo i socijalnu skrb podnosi Prijedlog rezolucije o debljini.

Za svog predstavnika koji će u ime Odbora za zdravstvo i socijalnu skrb sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Odbor je odredio Renatu Sabljarić-Dračević, predsjednicu Odbora, a u slučaju njezine spriječenosti prim. mr. Maju Grba-Bujević, dr. med., potpredsjednicu Odbora.

PREDSJEDNICA ODBORA

Renata Sabljarić-Dračević, dr. med.

PRIJEDLOG REZOLUCIJE O DEBLJINI

Uvažavajući:

- odredbe Ustava Republike Hrvatske kojima je utvrđeno da država osigurava uvjete za zdrav život svojih građana
- definiciju debljine kao kompleksne bolesti s brojnim, složenim uzrocima koja je karakterizirana prekomjernim nakupljanjem masnog tkiva te povezana s povećanim rizikom za mnoge druge bolesti, *WHO European regional Obesity Report 2022*
- činjenicu da zbog povećane tjelesne mase nastaju brojne kliničke komplikacije koje smanjuju kvalitetu života, radnu sposobnost i životni vijek oboljelih
- činjenicu da debljina zadire u sve sfere života pojedinca, ali također interferira s boljitkom i napretkom cijelog društva te uz medicinske ima i socioekonomske, psihološke, demografske i mnoge druge negativne posljedice
- Akcijski plan za prevenciju i smanjenje prekomjerne tjelesne težine za razdoblje od 2010. do 2012. godine
- planirano usvajanje novog Akcijskog plana za prevenciju debljine od 2023. do 2026. godine
- Nacionalni plan razvoja zdravstva za razdoblje od 2021. do 2027. godine
- Nacionalnu razvojnu strategiju Republike Hrvatske do 2030. godine
- hrvatske smjernice za liječenje odraslih osoba s debljinom
- Tvrdnju Eurostata po kojoj Republika Hrvatska zajedno s Maltom ima od svih zemalja Europske unije najveću prevalenciju osoba s prekomjernom tjelesnom masom i debljinom
- podatak da je u 2019. godini samo 34% odraslih u Hrvatskoj imalo normalnu tjelesnu masu, a čak 65% prekomjernu, od čega 23% debljinu
- procjenu da će udio osoba s debljinom u Republici Hrvatskoj u 2030. godini iznositi 32,40% ili 489.838 za muškarce i 30,49% ili 504.897 za žene, *World Obesity Atlas 2022*
- procjenu da će udio djece s debljinom u Republici Hrvatskoj u 2030. godini iznositi 23,19% za dob od 5 do 9 godina i 16,37% za dob od 10 do 19 godina *World Obesity Atlas 2022*
- izloženost sve većeg dijela populacije rizicima koji uzrokuju ili potiču nastanak debljine
- ekonomske učinke prekomjerne tjelesne mase i debljine uključujući direktne i indirektne troškove

- Izvješće Svjetske federacije za debljinu u 2019. godini u kojem je ekonomski utjecaj (direktni i indirektni troškovi) prekomjerne tjelesne mase i debljine za Republiku Hrvatsku procijenjen na 1,68 milijarde USD što je ekvivalent od 407 USD *per capita* i 2,7% bruto domaćeg proizvoda (BDP)
- procjenu Svjetske federacije za debljinu da će se do 2030. godine ekonomski utjecaj debljine u Republici Hrvatskoj povećati na 2,56 milijarde USD, dok će se do 2060. godine povećati na 7,7 milijarde USD što je ekvivalent od 2487 USD *per capita* i 3,5% BDP-a

Hrvatski sabor na sjednici održanoj.....donosi

REZOLUCIJU O DEBLJINI

i predlaže svim nadležnim institucijama – Vladi Republike Hrvatske, Ministarstvu zdravstva, Ministarstvu financija, Ministarstvu znanosti i obrazovanja, Ministarstvu turizma i sporta, Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje, Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo, Središnjem državnom uredu za demografiju i mlade, institucijama pravobranitelja u Republici Hrvatskoj: pravobranitelju za djecu, pravobranitelju za osobe s invaliditetom i pučkom pravobranitelju te svim zdravstvenim institucijama, gospodarskim subjektima, medijima i ostalim relevantnim dionicima da:

1. poduzmu sve odgovarajuće korake iz djelokruga svoje odgovornosti u vezi sa sprječavanjem, dijagnosticiranjem i liječenjem debljine u svrhu smanjenja broja oboljelih od debljine
2. pruže potporu u organiziranju i financiranju svih postupaka čiji je cilj smanjivanje broja oboljelih od debljine
3. promiču zdrave načine života, a osobito pravilnu prehranu, tjelesnu aktivnost, održavanje odgovarajuće tjelesne mase, nepušenje, izbjegavanje prekomjerne konzumacije alkohola i kontrolu povišenih vrijednosti tlaka i masnoća te zdravo okruženje
4. potiču sredstva javnog informiranja u prenošenju informacija o prekomjernoj tjelesnoj masi i debljini te načinima prevencije, dijagnosticiranja i liječenja
5. promiču svijest o potrebi redovitih preventivnih zdravstvenih pregleda prilagođenih dobi i spolu stanovništva
6. potiču znanstvene institucije na istraživanje i širenje novih spoznaja o debljini, posebice istraživanja na području primarne prevencije i dijagnosticiranja prekomjerne tjelesne mase i debljine, te lijekova i drugih postupaka liječenja

7. poduzmu sve mjere, uključujući i zakonodavne, u cilju osiguravanja zdravih preduvjeta u odgojno-obrazovnim ustanovama, na radnom mjestu, kao i okolišu
8. osiguraju rad multidisciplinarnih timova radi najboljeg mogućeg načina prevencije, dijagnostike i liječenja svih oboljelih od debljine te brige o kvaliteti života
9. osiguraju nadopunjavanje mreže ustanova i timova, uključujući timove primarne zdravstvene zaštite, u skladu s Nacionalnim planom razvoja zdravstva
10. omogućće svakoj osobi zdravo okruženje, jednaku dostupnost obvezujućih postupaka liječenja, jednaku skrb te stručnu i nestigmatizirajuću pomoć bez obzira na ekonomski ili socijalni status
11. osiguraju brz prijenos potvrđenih znanstvenih rezultata istraživanja u području promicanja zdravlja i prevencije debljine te klinički primjenjive metode dijagnosticiranja i optimalnih načina liječenja debljine
12. osiguraju uvjete za uspostavu integriranog sustava praćenja uhranjenosti te potiču razvoj jedinstvene kliničke baze podataka i time omogućuju strateško planiranje prevencije i evaluacije skrbi za osobe koje žive s debljinom
13. Ministarstvo zdravstva u suradnji s upravnim tijelima, stručnim institucijama i udrugama pripremi Strategiju kojom bi se usklađivali svi budući relevantni dokumenti za srednjoročno razdoblje u kojem će sveobuhvatno zaživjeti načela navedena u Rezoluciji.

Obrazloženje

Debljina ili pretilost je kronična metabolička bolest (MKB-E66) koja je dosegla razmjere epidemije. Svjetska zdravstvena organizacija (SZO) proglasila je debljinu najvećim, globalnim, kroničnim, zdravstvenim problemom u odraslih koji se sve više pretvara u ozbiljniji problem od pothranjenosti. Suvremeni način života s dominantno sjedilačkim aktivnostima te široka dostupnost rafinirane hrane s visokim udjelom masti i jednostavnih ugljikohidrata, najviše utječu na razvoj navedenih epidemioloških pokazatelja. Osim što je povezana s povećanim rizikom za mnoge druge bolesti, debljina je postala jedan od vodećih uzroka smanjene kvalitete života, radne sposobnosti, invaliditeta i smrti, koja pogađa ne samo odrasle, već i djecu i adolescente širom svijeta.

Prema Europskoj zdravstvenoj anketi u Hrvatskoj 2019. godine, *European Health Interview survey (EHIS)* i Osnovnim pokazateljima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo samo 34% odraslih osoba u Hrvatskoj imalo je normalnu tjelesnu masu, a čak 65% prekomjernu, od čega 23% debljinu što Republiku Hrvatsku pozicionira na vrh ljestvice zemalja Europske unije kada je u pitanju prevalencija debljine. Na temelju analize postojećeg stanja i trendova *World Obesity Atlas 2022* procjenjuje se da će problem debljine dodatno eskalirati u budućnosti te da će 2030. godine udio osoba s debljinom u Republici Hrvatskoj iznositi 32,40% za muškarce i 30,49% za žene.

Imajući u vidu ove podatke, za postizanje optimalnih rezultata u borbi protiv debljine mora se uključiti čitava zajednica. To znači da uz cjelokupni zdravstveni sustav, Hrvatski sabor, Vladu Republike Hrvatske i ostale institucije, nužno je uključiti i druge društvene institucije i gospodarske subjekte, koji će svojim međusobno usklađenim djelovanjem podizati svijest o potrebi poduzimanja zajedničkih koraka u unaprjeđivanju prevencije i liječenja debljine. Uz javno zdravstvene, obrazovne i druge institucije, važnu ulogu trebaju imati i sredstva javnog informiranja, koja će promicati i podizati svijest javnosti.

Zbog svega navedenog odlučili smo predložiti Hrvatskom saboru donošenje Rezolucije o debljini. Usvajanjem Rezolucije o debljini, Republika Hrvatska priključuje se brojnim aktivnostima i preporukama Svjetske zdravstvene organizacije i Europske unije koje se poduzimaju u borbi protiv debljine. Cilj svih aktivnosti je održavanje zdravlja populacije, prevencija i adekvatno liječenje debljine te smanjenje rizika za komplikacije povezane s debljinom.